

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**
STAAREN TJÆLTE

REVISIONSRAPPORT
**GRUNDLÄGGANDE
GRANSKNING AV**
Kommunstyrelsen

Moa Strömkvist, Verksamhetsrevisor
Anneth Nyqvist, Certifierad kommunal revisor
Dnr: REV/00012/2023

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING.....	3
1 INLEDNING	4
1.1 BAKGRUND.....	4
1.2 SYFTE	4
1.3 AVGRÄNSNING	5
1.4 REVISIONSKRITERIER	5
1.5 ANSVARIG NÄMND/STYRELSE.....	5
1.6 METODER.....	5
2 RESULTAT AV GRANSKNINGEN	6
2.1 HAR STYRELSEN GENOMFÖRT SITT UPPDRAG PÅ ETT ÄNDAMÅLSENLIGT SÄTT?	6
2.1.1 Förändringar under året som har påverkat styrelsens ansvarsområde	6
2.1.2 Styrdokument	6
2.1.3 Styrelsens verksamhetsplan	6
2.1.4 Arbetet med fullmäktige- och nämnduppdragen.....	7
2.1.5 Arbetet med fullmäktigeuppdrag från föregående år.....	8
2.1.6 Vidtagna åtgärder vid avvikelser i uppdrag.....	9
2.1.7 Styrelsens löpande uppdrag	9
2.1.8 Uppföljning.....	10
2.1.9 Delegationsbeslut	10
2.2 HAR STYRELSEN EN ÄNDAMÅLSENLIG STYRNING, UPPFÖLJNING OCH RAPPORTERING AV SIN EKONOMI?	11
2.2.1 Effektiviseringar, besparingar och intäktsökningar.....	13
2.2.2 Investeringar	13
2.2.3 Åtgärder vid budgetavvikelse	13
2.3 HAR STYRELSEN SETT TILL ATT DEN INTERNA STYRNINGEN, UPPFÖLJNINGEN OCH KONTROLLEN ÄR TILLRÄCKLIG?	16
2.3.1 Affärsområde fastighet	16
2.4 HAR STYRELSEN HAFT EN TILLFREDSTÄLLANDE UPPSIKTSPLIKT?	17
2.5 SPECIFIKA FRÅGESTÄLLNINGAR	20
2.5.1 Otillåten påverkan och oegentligheter	20
2.6 FÖRDJUPADE GRANSKNINGAR UNDER ÅRET	21
2.7 HAR STYRELSEN VIDTAGIT ÅTGÄRDER UTIFRÅN FÖREGÅENDE ÅRS GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING?.....	22

SAMMANFATTNING

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har revisionskontoret genomfört den grundläggande granskningen av kommunstyrelsen för 2023. Syftet med granskningen har varit att ge underlag för revisorerna att uttala sig om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten sköts på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Vår sammanfattande bedömning är att styrelsen endast delvis har en tillfredsställande ledning och styrning inom de områden som vi granskat. I den grundläggande granskningen har brister särskilt identifierats gällande prognostisering av investeringar och att åtgärder inte har vidtagits utifrån föregående års grundläggande granskning. I de fördjupade granskningarna som genomförts under året har stora brister framkommit avseende kostnadskontroll investeringar samt fastighetsunderhåll och strategisk lokalförsörjning. Nedan följer en kort sammanfattning av de iakttagelser som har gjorts i den grundläggande granskningen.

Ändamålsenlighet

Vi bedömer att styrelsen i huvudsak har bedrivit sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig framför allt på att merparten av uppdragen är genomförda. Affärsområde fastighet har varken genomfört årets uppdrag eller föregående års uppdrag, verksamheten är dock begränsad i förhållande till kommunstyrelsens hela ansvarsområde varför helhetsbedömningen fortfarande är positiv.

Ekonomi

Vi bedömer att styrelsen inte har haft en tillräcklig styrning och uppföljning av ekonomin då investeringsbudgeten överskrider budget i väsentlig omfattning. Däremot har styrelsen haft en ändamålsenlig rapportering av ekonomin.

Intern kontroll

Vi bedömer att styrelsen i huvudsak har säkerställt att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig. Styrelsen har fastställt och följt upp internkontrollplaner tertialvis. Samtliga kontroller har inte genomförts men en förbättring har skett från föregående år.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- *Tidsätta de uppdrag som lämnas till kommundirektör, samt att ställa krav på återrapportering.*
- *Säkerställa att det finns arbetssätt för att vidta åtgärder om ett uppdrag inte bedöms kunna genomföras.*
- *Säkerställa att beslutade regler kring fördyringar i investeringsprojekt efterlevs.*
- *Se över uppföljningen av större investeringar.*
- *Se över kommentarer och analyser både gällande drift- och investeringsredovisningen.*
- *Säkerställa att samtliga beslutade kontroller genomförs.*
- *Se över risker och kontrollmoment i interkontrollplanen gällande Affärsområde Fastighet.*
- *Föreslå kommunfullmäktige att förtydliga ambitionsnivån gällande individ- och familjeomsorgen i förhållande till god ekonomisk hushållning.*

1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND

Kommunens revisorer granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsd all verksamhet som bedrivs inom styrelsen och nämndernas verksamhetsområden. Revisorererna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten följs. De ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Den grundläggande granskningen genomförs varje år avseende nämnder och styrelser och är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningens upplägg har anpassats till Skyrevs vägledning för grundläggande granskning.

En gemensam projektplan har upprättats för samtliga nämnder. För kommunstyrelsen har en separat projektplan tagits fram.

1.2 SYFTE

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge underlag för revisorererna att uttala sig om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten sköts på ett ekonomiskt tillfredställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisionsfrågor

- Har styrelsen genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?
  - Uppdraget har genomförts enligt reglemente och lagstiftning.
  - Nämnden har agerat för att säkerställa att uppdragen genomförs.
  - Det finns tydliga processer för planering, genomförande och uppföljning.
- Har styrelsen en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?
  - Nämnden styr verksamheten så att verksamheten bedrivs inom de ekonomiska ramarna.
  - Det finns en tillräcklig och kontinuerlig uppföljning av ekonomin.
  - Nämnden har agerat vid budgetavvikelser.
- Har styrelsen sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?
  - Finns det ett systematiskt arbete med intern styrning och kontroll?
  - Finns det kontroller och riskhantering inom väsentliga områden?
  - Arbetet med intern kontroll är en integrerad del av organisation, system och löpande arbete.
- Finns det en organisation och riktlinjer för att hantera otillåten påverkan och oegentligheter samt hur dessa ska hanteras vid misstanke?
  - Hur omhändertas incidenter som uppstår i verksamheten? Vet medarbetare vart och till vem de ska vända sig vid misstanke?
- Har styrelsen haft en tillfredsställande uppsiktsplikt?
- Har styrelsen vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?

1.3 AVGRÄNSNING

Granskningen är avgränsad till verksamhetsåret 2023. Nämndens räkenskaper omfattas inte av denna granskning då de granskas i samband med kommunens bokslut.

1.4 REVISIONSKRITERIER

Uppfylls kraven i:

- Kommunallagen (2017:725)
- Reglemente för nämnden
- Mål och budget 2023
- Riktlinje mål och budget i Östersunds kommun
- Riktlinje planeringsförutsättningar för mål och budgetarbete
- Fullmäktigebeslut

1.5 ANSVARIG NÄMND/STYRELSE

Ansvarig nämnd är kommunstyrelsen.

1.6 METODER

Granskningen genomförs i enlighet med *God revisionssed i kommunal verksamhet 2022, Skyrevs vägledning för grundläggande granskning* och i dialog med bolagets auktoriserade revisor. I granskningen används ett standardiserat granskningsprogram där samtliga beslutsunderlag och dokument som ligger till grund för gjorda bedömningar dokumenteras. Granskningsprogrammet bifogas den slutliga rapporten.

Granskningen utförs genom inhämtning och granskning av relevanta dokument och intervjuer med berörda tjänstemän.

Substansgranskning utförs för att i erforderlig omfattning verifiera gjorda utsagor samt att system och rutiner fungerar på avsett sätt.

2 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

Inom kommunstyrelsen återfinns kommunstyrelsen och Affärsområde Fastighet, som behandlas som två separata delar av kommunstyrelsen. Detta innebär att de har separata verksamhetsplaner, internkontrollplaner och uppföljningar. Då kommunstyrelsen ur revisionssynpunkt är ett granskningsobjekt omfattar vår rapport och granskning båda verksamhetsområdena.

Kommunstyrelsen har två utskott, finans- och fastighetsutskottet (tidigare finans- och ledningsutskottet) samt utvecklingsutskottet.

Finans och fastighetsutskottet hanterar olika frågor, däribland frågor rörande Affärsområde fastighet (fastighetsfrågor och lokalförsörjning). Av Affärsområde fastighets årsredovisningen framgår att dess ansvarsområden är att bygga, förvalta och erbjuda ändamålsenliga lokaler för kommunens kärnverksamheter med god standard till lägsta möjliga kostnad och miljöbelastning samt erbjuda bostadsförsörjning till behövande inom kommunens sociala verksamheter.

2.1 HAR STYRELSEN GENOMFÖRT SITT UPPDRAG PÅ ETT ÄNDAMÅLSENLIGT SÄTT?

2.1.1 Förändringar under året som har påverkat styrelsens ansvarsområde

Medarbetare från fem förvaltningar har flyttat in i kommunhuset. I samband med flytten har en intern supportfunktion startats upp, vilket innebär att alla kommunens medarbetare har "en väg in" via telefon, besök, och självserviceportal. Kommunen har även inrättat två kommunvårdar med väktarkompetens, anställda i receptionen på Medborgartorget.

2.1.2 Styrdokument

Följande styrdokument har fastställts av kommunstyrelsen under 2023:

- Översyn av delegationsbestämmelser kommunstyrelsen
- Fördelning av arbetsmiljöansvar för kommunstyrelsen
- Revidering av lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön
- Revidering av placeringsreglemente för donationsstiftelser

Styrelsen har även lämnat förslag till fullmäktige gällande ett antal styrdokument. Några exempel är riktlinje för riktvärden vatten, riktlinje för intern kontroll och styrning, revidering av riktlinje för uppföljning av kommunalt och privat driven verksamhet, revidering av placeringsreglemente för pensionsmedelsförvaltningen, risk- och sårbarhetsanalys mandatperioden 2023-2026, riktlinje för civil beredskap mandatperioden 2023-2026 samt riktlinje för styrning av kommunens bolag.

2.1.3 Styrelsens verksamhetsplan

Enligt kommunens styrmodell ska nämnderna ta fram en verksamhetsplan som dels visar de fullmäktigeuppdrag som nämnden omfattas av, dels de uppdrag som nämnden utöver fullmäktiges uppdrag avser att ha specifikt fokus på det kommande året. Politiska nyckeltal som har direkt bäring på nämndens verksamhet ska också redovisas i nämndens verksamhetsplan tillsammans med övriga nyckeltal som bedöms nödvändiga.

Nämnderna ska följa upp och analysera vad som åstadkommit i förhållande till de kommunövergripande målen och specifikt de politiska uppdragen. Tyngdpunkten ska ligga på analyser, slutsatser och kommentarer som förklarar det egna resultatet och vad det betyder för kommunen i sin helhet.¹

---

¹ Riktlinje för mål och budget i Östersunds kommun Dnr 00258-2021

Kommunstyrelsen beslutade att föreslå fullmäktige att besluta om verksamhetsplan 2023 i oktober 2022². Det framgår att Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna inte deltar i beslutet. I november 2022 beslutade kommunstyrelsen att föreslå fullmäktige besluta om verksamhetsplan 2023 för Affärsområde fastighet³.

2.1.4 Arbetet med fullmäktige- och nämnduppdragen

Utifrån fullmäktiges åtta kommunövergripande mål hade styrelsen tio uppdrag från kommunfullmäktige, och ett eget nämnduppdrag. Fullmäktigeuppdragen och det egna nämnduppdragen är kopplade till tre av de kommunövergripande målen. Därutöver hade styrelsen fem uppdrag från kommundirektören.

Vid bokslutet 2023 bedömde styrelsen att åtta av tio uppdrag från fullmäktige var genomförda. Nämndens egna uppdrag bedömdes inte som genomfört.

Följande uppdrag från fullmäktige bedömdes ej genomförda:

- Kvalitetssäkra processen för mål och budget

I förtydligandet till uppdraget framgår att en ny modell för mål och budget implementerades under föregående mandatperiod och att uppdraget innebär att processen i sin helhet ska kvalitetssäkras.

Av kommentar till uppdraget framgår att arbetet med att effektivisera och konkretisera mål och budgetprocessen har inletts och kommer att fortsätta tillsammans med implementeringen av resursfördelningsmodellen (projekt genom SKR) och utifrån resultatet på ett forskningsprojekt med Mittuniversitetet. Nuvarande budgetprocess anses i vissa delar upplevas som ineffektiv och komplicerad och i behov av revidering. Vidare framgår att processen kommer att ses över i samband med arbetet med resursfördelningsmodellen som slutrapporteras i juni 2024. I samband med slutredovisningen planeras också förslag på en reviderad budgetprocess att presenteras.

- Säkra medborgarnas möjligheter till inflytande

I förtydligandet av uppdraget framgår att uppdraget innebär att utforma en robust kompetens- och stödorganisation för kommunorganisationens arbete med medborgarinflytande som ska ge likvärdigt stöd i arbetet med systematiska medborgardialoger/medborgarinflytande.

Av kommentar till uppdraget framgår att revidering av befintligt dokument kommer att hanteras under 2024.

Följande nämnduppdrag bedömdes som ej genomfört i samband med årsredovisningen:

- Stöd ett långsiktigt hållbart nyttjande av resurser genom att utveckla en ekonomisk modell som stödjer cirkulär ekonomi.

Av kommentar till uppdraget framgår att arbetet med att utveckla en ekonomisk modell som stödjer cirkulär ekonomi pågår tillsammans med Teknisk förvaltning. Modellen beräknas vara klar under mars.

Vid uppföljningen per april bedömde styrelsen att två av uppdragen⁴ från fullmäktige inte skulle bli genomförda under året. Vid uppföljningen per augusti bedömdes att ett uppdrag⁵ från fullmäktige inte skulle bli genomfört under året. Vi noterar att de slutliga bedömningarna i vissa fall skiljer sig från bedömningarna i uppföljningar under året.

² Kommunstyrelsen 2022-10-04 § 308 Dnr 00063-2022

³ Kommunstyrelsen 2022-11-08 § 343 Dnr 00064-2022

⁴ Stärk kommuninvånarnas möjligheter och motivation att förflytta sig med gång, cykel och kollektivtrafik samt Säkerställ samhällets omställning till en fossilfri fordonsflotta genom att öka kapaciteten för tankning och laddning av lätta och tunga fordon i Östersunds kommun.

⁵ Säkerställ samhällets omställning till en fossilfri fordonsflotta genom att öka kapaciteten för tankning och laddning av lätta och tunga fordon i Östersunds kommun.

För nämnduppdraget gjordes ingen bedömning av om det skulle bli genomfört eller inte per april. Vid uppföljningen per augusti bedömdes det egna nämnduppdraget bli genomfört, i den första uppföljningen gjordes ingen bedömning.

Affärsområde fastighet

Affärsområde fastighet hade inte något uppdrag från fullmäktige för 2023. Följande nämnduppdrag ingick i verksamhetsplanen för 2023:

- Säkerställa syftet med lokalresursgruppen ansvar och arbete.

I förtydligandet av uppdraget framgår att det ska säkerställas att lokalresursgruppen arbetar utifrån den syftesbeskrivning som tagits fram. Kommunstyrelsen bedömer att uppdraget inte har genomförts under året. Av kommentar till uppdraget går att utläsa att arbetet bland annat är försenat på grund av chefsbyte och hög arbetsbelastning och att arbetet kommer fortsätta under 2024. I den första uppföljningen under året gjordes bedömningen att uppdraget inte skulle bli genomfört, i den andra uppföljningen gjordes bedömningen att uppdraget skulle bli genomfört trots en vakant tjänst.

2.1.5 Arbetet med fullmäktigeuppdrag från föregående år

Det finns ett antal uppdrag från fullmäktige som inte har bedömts genomförda under tidigare år. Under 2023 hade kommunstyrelsen sju uppdrag från tidigare år att genomföra, varav tre bedöms ha genomförts under året. Följande uppdrag från föregående år bedöms ej ha genomförts under 2023:

- Skapa en tydlig och gemensam omvärldsbild av Östersund.

Av kommentar till uppdraget framgår att en utvärdering av om uppdraget ska finnas kvar eller inte ska genomföras. Arbete för att skapa en tydligare och gemensam bild av Östersund har initierats under året. Samverkan har skett med Område kommunikation, Samhällsbyggnadsförvaltningen samt Destination Östersund.

- Utveckla resursfördelningsmodellen så att den på ett tydligare sätt styr mot de kommunövergripande målen.

Av kommentar till uppdraget framgår att arbetet med att implementera resursfördelningsmodellen pågår och kommer att slutrapporteras i juni 2024.

- Skapa en funktion för inskanning av material.

Av kommentar till uppdraget framgår att arbete i förvaltningarna är påbörjat och att en upphandling pågår.

- Säkerställ att processen för evenemang implementeras.

Av kommentar till uppdraget framgår att arbete med att ta fram en ny evenemangspolicy har pågått under året men att arbetet stannade av i samband med mottagandet av rapport från Destination Östersund när det bestämdes att policyn skulle ta hänsyn till de resultat som framkom i rapporten. En ny evenemangspolicy beräknas vara framtagen under första halvåret 2024.

Följande uppdrag från föregående år till Affärsområde fastighet bedöms ej ha genomförts under 2023.

- Kartlägg befintligt fastighetsbestånd för att identifiera vilka fastigheter som kan avyttras.

Av kommentar till uppdraget framgår att en kartläggning av de fastigheter som bör eller kan avyttras har påbörjats under året. Kartläggningen är av sådan art att den kräver ständig uppdatering och uppdraget blir därmed svårt att bedöma som genomfört.

Vi noterar att det är flera uppdrag från föregående år som inte heller har genomförts under 2023. Det pågår aktiviteter kopplat till merparten av dessa uppdrag och för några beräknas arbetet bli slutfört under 2024.

Redovisning av nyckeltal

I kommunstyrelsens verksamhetsplan återfinns totalt fyra nyckeltal, varav tre har fastställts av fullmäktige och ett av styrelsen. Tre av nyckeltalen är hämtade från Kolada, det andra är hämtat från kommunens HME undersökning⁶. Uppgifterna gäller 2022 eller 2023 års verksamhet. Vi noterar att det saknas en uttalad ambitionsnivå för nyckeltalen och att kommentarerna beskriver nyckeltalens förändring över tid men inte innehåller någon analys av eventuella orsakssamband.

I Affärsområde fastighets verksamhetsplan återfinns sex nyckeltal som ska följas upp löpande under året, varav två är beslutade av fullmäktige. Vi har vid genomgång med tjänstepersoner försökt klarlägga om resultaten som presenteras i uppföljningarna är korrekta, vi är fortfarande tveksamma till flera av de uppgifter som presenteras.

2.1.6 Vidtagna åtgärder vid avvikelser i uppdrag

Kommunstyrelsen har inte fattat några beslut för att säkerställa att uppdragen blir genomförda i samband med uppföljningarna under året. De uppdrag som inte bedömdes bli genomförda i uppföljningarna under året blev dock genomförda.

Av kommentaren till Affärsområde Fastighets delårsrapport framgår att det är tveksamt om uppdraget kommer att kunna genomföras. Kommunstyrelsen har inte fattat något beslut för att säkerställa att uppdraget genomförs.

2.1.7 Styrelsens löpande uppdrag

Kommunstyrelsen har under året lämnat uppdrag till kommundirektören. Ett urval redovisas nedan:

- Att göra en översyn av och återkomma till kommunstyrelsen med information om hur Östersunds kommun säkerställer hanteringen av uppgifter om våld i ärenden som rör barn.
- Utredda Affärsområde fastighets position i den kommunala förvaltningen och i mål och styrkedjan etcetera för ökad tydlighet och mer effektiv styrning av frågorna.
- Utredda hur friluftslivet i kommunen kan utvecklas samt säkerställa att det skidspår som passerar genom Verksmon och som påverkas av den kommande etableringen ersätts.
- Genomföra åtgärder för att förbättra Surfbukten och Storgatan inför sommarsäsongen 2023.
- Utredda antalet medborgarunderskrifter som ska krävas för att kunna väckas och därmed beredas genom att göra en jämförelse med andra kommuner.
- Badhusanläggning i Östersunds kommun – kommundirektören får i uppdrag att tillsätta en projektledare för framtagande av en projektplan inklusive kostnadskalkyl.
- Att projektera en renovering av Östersund bibliotek. Utredda andra befintliga lokaler eller en utbyggnad av Östersunds bibliotek att nyttjas för en framtida konsthall. Att skyndsamt framta en plan för evakuering av den Zetterströmska boksamlingen.
- Att göra en översyn av varor och tjänster som används av Östersunds kommun för att se om det finns förekomster av dessa som är svartlistade av staten Ukraina.
- Uppdrag att framta en förteckning över de tomma lokaler som i närtid inte fyller en funktion inom kommunens verksamhet och att i stället erbjuda dem till marknaden med intention att de byggs om till bostäder.

---

⁶ Hållbart medarbetarengagemang – utifrån en enkät för att kontinuerligt utvärdera och följa upp arbetsgivarpolitiken i kommuner och regioner.

Utifrån vad vi kan utläsa av protokoll så kan vi se att vissa, men inte samtliga, av ovanstående uppdrag har återrapporterats till kommunstyrelsen som information eller beslutsärende. Vi noterar även att endast ett av uppdragen var tidsatt, uppdraget återrapporterades inte inom utsatt tid.

Förvaltningen uppger att det finns rutiner, genom systemet Stratsys, för att säkerställa att uppdrag som löpande lämnas till kommunstyrelsen genomförs. Förvaltningen tidsätter uppdrag som nämnden inte har tidsatt.

2.1.8 Uppföljning

Styrelsen har hållit sig informerad om verksamheten genom löpande information på styrelsens sammanträden under punkten ”Informationer - kommunstyrelsen”. Enligt uppgift har utvecklingsutskottet ett årshjul för uppföljning, men kallar även in verksamheter löpande efter behov. Någon liknande planering finns inte för kommunstyrelsen eller finans- och fastighetsutskottet.

Under 2023 har styrelsen fått information från olika verksamheter, exempelvis:

- Prioriterade miljöaspekter
- IT-säkerhet och informationssäkerhet
- Återkoppling sportlovsaktiviteterna
- Utbildning i SFI för ukrainare
- Projekt ung demokrati
- VA-kapacitet på Frösön
- Befolkningsprognos
- Viable Cities
- Hälsa på lika villkor
- Effektiv samordning för trygghet – EST
- Leader
- Kommunens arbete med att nå tillväxtmålet 75000 invånare år 2040

2.1.9 Delegationsbeslut

Anmälda delegationsbeslut till kommunstyrelsen

En förteckning över delegationsbesluten har bifogats handlingarna till vissa av protokollen på kommunens hemsida. Förteckningen innehåller bl.a. uppgifter om ansvarig handläggare och diarienummer. Däremot saknas uppgift om delegat och aktuell beteckning i delegationsordningen. Det går därmed inte på ett enkelt sätt att få en överblick över vilka beslut som fattas av olika delegater eller vilka typer av beslut som är vanliga. Andra nämnder har via manuell handpåläggning kompletterat förteckningen med delegat.

Vi har gjort fem stickprov på varje förteckning som finns tillgänglig på hemsidan. Vi har noterat fyra beslut som inte har rapporterats till nästkommande sammanträde varav tre är äldre delegationsbeslut som har missats att återrapporteras. I likhet med tidigare år har vi noterat att det inte tydligt framgår av delegationsbesluten när beslutet har anmälts till kommunstyrelsen.

Fyra delegationsbeslut har fattats av kommunstyrelsens ordförande enligt punkt A1 beslut i brådskande ärenden, från juli till december 2023. Motivering till varför ärendena är brådskande har angivits för samtliga. Vi noterar att tre av besluten avser årligen återkommande ärenden och borde kunna hanteras inom den ordinarie beslutsgången. Tre av ärendena avser representation som överstiger 15 000 kr, dvs det belopp som kommunstyrelsens ordförande har delegation att besluta om med stöd av A 19 Representation.

Bedömning

Vi bedömer att styrelsen i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig framförallt på att merparten av uppdragen är genomförda. Affärsområde fastighet har varken genomfört årets uppdrag eller föregående års

uppdrag, verksamheten är dock begränsad i förhållande till kommunstyrelsens hela ansvarsområde varför helhetsbedömningen fortfarande är positiv.

- Styrelsen har fastställt styrande dokument, verksamhetsplan och budget.
- Inga avvikelser från reglemente eller lagstiftning har identifierats. Omfattningen av vår granskning är begränsad och utesluter inte att avvikelser kan förekomma.
- Styrelsen följer kommunens övergripande processer för planering, genomförande och uppföljning.
- Styrelsen har hållit sig informerad om verksamheten genom informationspunkter på sammanträden.

Följande avvikelser har noterats:

- Styrelsen har bedömt att två av tio uppdrag från fullmäktige inte har genomförts. Det egna nämnduppdraget har inte bedömts som genomförts.
- Fyra uppdrag från föregående år har inte genomförts under 2023. Vi noterar dock att det pågår aktiviteter kopplat till merparten av dessa uppdrag.
- Affärsområde Fastighet har inte genomfört sitt nämnduppdrag och har inte heller genomfört det uppdrag som kvarstod sedan föregående år.
- Kommunstyrelsen har inte fattat något beslut i samband med tertialuppföljningarna under året för att säkerställa att uppdragen genomförs.
- Det saknas en uttalad ambitionsnivå för nyckeltalen och uppföljningen av nyckeltalen innehåller inte någon analys av eventuella orsakssamband.
- Vi är tveksamma till om de resultat som presenteras i uppföljningarna av Affärsområde fastighets nyckeltal är korrekta.
- Styrelsen har löpande gett uppdrag till kommundirektören, styrelsen har i flera fall varken tidsatt uppdragen eller krävt att uppdragen ska återrapporteras. Vi noterar även att flera uppdrag inte har återrapporterats.
- Några brister har noterats gällande återrapportering av delegationsbeslut.

Rekommendationer

- *Vi rekommenderar styrelsen att tidsätta de uppdrag som lämnas till kommundirektör, samt att ställa krav på återrapportering.*
- *Vi rekommenderar styrelsen att säkerställa att det finns arbetsätt för att vidta åtgärder om ett uppdrag inte bedöms kunna genomföras.*

2.2 HAR STYRELSEN EN ÄNDAMÅLSENLIG STYRNING, UPPFÖLJNING OCH RAPPORTERING AV SIN EKONOMI?

Kommunstyrelsen följer månatligen upp nämndernas ekonomiska resultat och prognos. Nämnderna rapporterar resultat kopplat till mål och uppdrag till fullmäktige per den sista april, augusti och december.⁷

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens driftbudget för 2023 uppgick till 774,9 mnkr varav 621,0 mnkr bestod av kommunbidrag. Kommunstyrelsens investeringsbudget uppgick till 53,7 mnkr. I verksamhetsplanen ingår besparingar och effektiviseringar motsvarande 8,2 mnkr.

Styrelsens verksamhet, inklusive fullmäktiges uppdrag, och ekonomi har följts upp per april, augusti och december. Styrelsen upprättar inga separata månadsrapporter utöver dessa uppföljningar, däremot ingår styrelsens resultat och prognosen i de kommungemensamma månadsrapporter som upprättas under året.

I den första tertialrapporten uppgick kommunstyrelsens prognos till -12,9 mnkr. Avvikelsen förklarades av att ersättning av modulhyror, återställningskostnader och

---

⁷ Riktlinje för mål och budget i Östersunds kommun Dnr 00258-2021

avetableringskostnader till Affärsområde Fastighet var inräknad som en kostnad. Fullmäktige beviljade tilläggsanslag med totalt 15,4 mnkr.

Till den andra tertialrapporten hade helårsprognosen förbättrats till +12,5 mnkr. Överskottet förklaras av ett antal olika poster, där anslaget för integration samt bidrag till räddningstjänstförbundet och gymnasieförbundet är några av förklaringarna. De kommentarer som lämnas ger dock inte en heltäckande förklaring till överskottet.

Resultatet för 2023 uppgår till +13,9 mnkr. Sedan andra tertialrapporten har det tillkommit några avvikelser; anslaget för Benify förmånsportal har överskridits med -3,2 mnkr medan ej nyttjade schablonbidrag från Migrationsverket uppgår till +7,1 mnkr.

Affärsområde Fastighet

Affärsområde Fastighet har utöver tertialrapporter som lämnas till kommunstyrelsen redovisat månadsrapporter löpande till finans- och ledningsutskottet. Lämnade prognoser och utfall samt tilläggsbudget har sammanställts i nedanstående tabell:

Avvikelse	Tertial 1	Tertial 2	Tilläggsbudget	Efter TA	Bokslut
Personkapacitetsutredning	-3,5	-3,5	3,5	0	
Ej aktiverbara kostnader investeringar	-2,2	-2,5	2,5	0	-1,0
Asbeståtgärder	-2,0	-2,0		-2,0	-1,1
Underhållskomponenter	6,0	7,6		7,6	9,5
Tomma lokaler	-2,6	-2,6	2,6	0	
Östbergskolan vattenskada kök	-2,0				
Fjärrvärmekostnadsökning		-2,0		-2,0	
Pellets ökning i kostnader	-1,9	-1,9		-1,9	-2,3
Underhåll utanför budgeten	-6,0				-4,5
Larmåtgärder		-1,6		-1,6	
Ökade intäkter		4,6		4,6	
Återbruksprojektet		-1,0		-1,0	-1,1
Elkostnader					-2,0
Snö och sandning					-3,9
Kapitalkostnader					-2,4
Övrigt					0,4
Summa	-14,2	-4,9	8,6	3,7	-8,3

I den första tertialuppföljningen uppgick helårsprognosen till -14,2 mnkr. Kommunstyrelsen beslutade att begära att få gå med underskott med motsvarande summa. Kommunfullmäktige avlog kommunstyrelsens begäran. Kommunstyrelsen/kommunledningsförvaltningen fick i uppdrag att tillsammans med Affärsområde Fastighet analysera kostnadsutvecklingen de senaste åren för att ge fullmäktige en klar bild av orsaker till den minskade underhållsbudgeten och de ökade driftkostnaderna. Åtterrapporering skulle ske i samband med andra tertialuppföljningen.

Till den andra tertialrapporten hade prognosen förbättrats och uppgick till -4,9 mnkr. Förbättringen avsåg framförallt ökade intäkter och att avvikelsen gällande behov av löpande akuta åtgärder inte fanns kvar. Fullmäktige beslutade därefter om tilläggsanslag⁸ med totalt 8,6 mnkr vilket innebär att prognos efter tilläggsbudget uppgick till +3,7 mnkr.

Fullmäktige godkände även analysen av kostnadsutvecklingen i enlighet med det uppdrag som lämnades vid första tertialrapporten.

Vid bokslutet uppgår budgetavvikelsen till -8,3 mnkr vilket därmed blir 12,0 mnkr sämre än prognosen per andra tertialrapporten inklusive tilläggsbudget.

I bokslutet har Affärsområde Fastighet lämnat förklaringar till skillnaden mellan bokslutet och prognosen som lämnades efter november månad. Vi konstaterar att redovisningen av vilka poster som har redovisat över- respektive underskott i de olika prognoserna under året har varierat.

⁸ Kommunstyrelsen beviljades tilläggsanslaget för att kunna ersätta Affärsområde Fastighet (KF 2023-10-19 § 177)

2.2.1 Effektiviseringar, besparingar och intäktsökningar

I verksamhetsplanen för 2023 framgår att styrelsen ska genomföra effektiviseringar och besparingar om 2,6 mnkr. I december 2022 tillkom ett krav på 0,6 mnkr avseende ökade intäkter från Jämtkraft AB. Därefter har kommundirektören fått i uppdrag att kartlägga de administrativa tjänsterna inom kommunen för att bli mer effektiv som förväntades ge en effekt på 5,0 mnkr. Den totala effektiviseringen för 2023 uppgick därmed till 8,2 mnkr.

Totalt har effektiviseringar motsvarande 4,6 mnkr genomförts under 2023. Effektiviseringskravet på 5,0 mnkr lades i sin helhet på kommunstyrelsen. Av årsredovisningen framgår att 1,4 mnkr har genomförts och att resterande krav ska lösas av övriga nämnder. Ett projekt kring detta fortsätter under 2024. I övrigt har samtliga effektiviseringar genomförts.

Affärsområde Fastighet har inte haft några beslutade effektiviseringar för 2023.

2.2.2 Investeringar

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens investeringsbudget för 2023 uppgick till 53,7 mnkr och utfallet till 37,4 mnkr. Utfallet förklaras av två större avvikelser; att försäljning av fastigheter (Soldat hemmet och Trädgårdsvägen 22) motsvarande 8,7 mnkr inte var budgeterade och att endast 0,7 mnkr av budgeterade 5,0 mnkr avseende mindre markförvärv nyttjades. Övriga investeringsprojekt följer i stort sett tilldelad budget.

Affärsområde fastighet

Tertialrapport 1

Totalt sett uppgick investeringsbudgeten till 436,4 mnkr och prognosen till 512,9 mnkr.

Tertialrapport 2

Investeringsbudgeten var oförändrad jämfört med tertialrapport 1 och prognosen beräknades till 514,6 mnkr.

Årsredovisning

Efter ombudgeteringar har den slutliga investeringsbudgeten utökats till 436,9 mnkr.

Utfallet uppgår till 535,6 mnkr vilket är 98,8 mnkr högre än budget och 21 mnkr högre än den prognos som lämnades i andra tertialrapporten.

Investeringsredovisningen i Affärsområdets årsredovisning omfattar en tabell på drygt sju sidor och det finns kommentarer till budgetavvikelser för de enskilda projekten. Den detaljerade informationen innebär att det är svårt att få en samlad överblick över investeringarna och det finns ingen samlad analys av vad budgetavvikelsen består av. Det finns även en sammanställning av större budgeterade investeringar med kommentarer till budgetavvikelsena.

2.2.3 Åtgärder vid budgetavvikelse

Driftredovisning

Kommunstyrelsen har vidtagit åtgärder gällande driftredovisningen genom att bevilja tilläggsanslag. När det gäller Affärsområde fastighet framgår i den första tertialrapporten att underhållsåtgärder har pausats för att kunna följa instruktionen för Balansräkningsenheten fastighet om god ekonomisk hushållning. Utan att pausa dessa åtgärder hade underskottet varit ännu högre. Får att nå en budget i balans krävs att flera akutåtgärder stoppas samt att inte fler börjar åtgärdas, exempelvis vattenskadorna, trasiga hissar eller andra fastighetsskadorna.

Ungefär samma kommentarer lämnas i den andra tertialrapporten.

Investeringsredovisning

När det gäller investeringar har styrelsen vid tertialuppföljningarna begärt omfördelning mellan olika investeringsprojekt, för såväl kommunstyrelsen som Affärsområde Fastighet vilket fullmäktige har beviljat. Eftersom avvikelserna gällande investeringarna ökade ytterligare under hösten beslutade kommunstyrelsen att lyfta månadsrapporterna för oktober och november till fullmäktige för beslut.

Revisorerna har under 2022 och 2023 genomfört två granskningar gällande investeringar; investeringsprocessen och kostnadskontroll investeringar. Granskningarna visar på stora brister gällande styrning, uppföljning och kontroll av större investeringar.

Kommunfullmäktige beslutade i juni, utifrån kommunstyrelsens förslag, att avslå begäran om att få redovisa budgetavvikelser för Lugnviksskolan/Sjöängsskolan och Odensalaskolan. Kommunstyrelsen fick i uppdrag att återrapportera orsaker till projektens fördyring så att fullmäktige kan ta ställning till alternativa lösningar för att minimera investeringsutgifterna. Fördyringarna uppskattades till 15,0 mnkr respektive 82,9 mnkr.

I samband med andra tertialrapporten konstaterades att de totala negativa avvikelserna för projekten uppgick till 6,8 mnkr respektive 82,9 mnkr. Vi har fått muntliga uppgifter om att 82,9 mnkr avser fördyring utöver tidigare beslutad fördyring på 37 mnkr. Den totala fördyringen för Odensalaskolan uppgick alltså till 119,9 mnkr.

Kommunstyrelsen beslutade⁹ även att föreslå kommunfullmäktige att besluta om följande gällande fördyringar i byggprojekt:

- Vid fördyringar i byggprojekt ska kommunstyrelsen återkomma till fullmäktige i ett tidigt skede av investeringen med alternativa lösningar för att hålla budget eller tydliga konsekvensbeskrivning om fördyring inte medges samt tydligt äskande om tilläggsanslag till ursprunglig totalram för projektet. Tidigareläggande av betalplaner är inte att anse som ett tilläggsanslag utan endast en omfördelning av totalram mellan år.

Fullmäktige beslutade¹⁰ i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Utifrån månadsrapporten för november beslutade fullmäktige¹¹ beslutade att godkänna att Lugnviksskolan fick gå med en total budgetavvikelse på 16,2 mnkr.

Till årsredovisningen hade avvikelserna ökat ytterligare och den totala prognosen uppgick till 24,0 mnkr respektive 141,0 mnkr. Vi konstaterar att detta innebär att även om fullmäktige har beslutat att kommunstyrelsen ska återkomma med alternativa lösningar för att minimera investeringsutgifterna har de totala budgetavvikelsena ökat ytterligare.

När det gäller det tredje av de större investeringsprojekten under 2023, kommunhuset renovering, har något liknande beslut om att godkänna budgetavvikelse och/eller att återkomma med alternativa lösningar inte fattats av kommunstyrelsen/fullmäktige efter första tertialrapporten. Vi noterar att vid den första tertialrapporten var den upparbetade kostnaden 15 mnkr högre än totalbudget, varför det torde vara uppenbart att projektet skulle redovisa en budgetavvikelse. I samband med den andra tertialrapporten beslutade fullmäktige att godkänna den totala negativa avvikelsen på projektet som uppgick till 61,2 mnkr.

Fullmäktige beslutade att godkänna en total negativ avvikelse motsvarande 73,2 mnkr för Kommunhuset efter oktober och ytterligare 7,0 mnkr efter november¹². I årsredovisningen framgår att avvikelsen har ökat ytterligare, till 96,0 mnkr.

Vi noterar även att ”Risk för fördyringar i investeringsprojekt” ingår i Affärsområde fastighets internkontrollplan. Risken är kontrollerad med större avvikelse, se punkt 2.3.

⁹ Kommunstyrelsen 2023-10-10 § 270

¹⁰ Kommunfullmäktige 2023-10-19 § 177

¹¹ Kommunfullmäktige 2023-12-19 § 246

¹² Kommunfullmäktige 2024-02-08 § 8

Kommentar

Vi har noterat att månadsrapporter och tertialrapporter fokuserar på innevarande år även gällande större investeringar som löper över flera år. Vår granskning visar på att det finns risk för att uppföljning av de totala kostnaderna inte prioriteras.

Bedömning

Vi bedömer att styrelsen inte har haft en tillräcklig styrning och uppföljning av ekonomin då investeringsbudgeten överskrider budget med nästan 100 mnkr. Däremot har styrelsen haft en ändamålsenlig rapportering av ekonomin.

- Kommunstyrelsens resultat uppgår till ca +13,9 mnkr medan Affärsområde Fastighets resultat uppgår till -8,3 mnkr. Åtgärder har vidtagits under året för att undvika ett ännu större negativt resultat. Kommunstyrelsens sammantagna resultat blir dock positivt för 2023.
- Styrelsen har följt upp ekonomin för både kommunstyrelsen och Affärsområde Fastighet tertialvis. Affärsområde Fastighet har därutöver lämnat månadsrapporter till finans- och ledningsutskottet.
- Utfallet för investeringarna är betydligt högre än budget och även högre än vad som prognostiserats under året. Kommunstyrelsen har lyft månadsrapporter för oktober och november för beslut i fullmäktige. Avvikelserna för de tre största investeringarna har dock ökat mellan varje månadsrapport.
- Revisorernas granskningar har visat på stora brister gällande styrning, uppföljning och kontroll av större investeringsprojekt. Kommunstyrelsen har vidtagit åtgärder genom att föreslå fullmäktige att fatta beslut om regler kring fördyringar i investeringsprojekt. Vi ser positivt på att regler har beslutats men att det finns risk för att enskilda beslut lätt "försvinner" efter en tid och att de bör ingå i något styrande dokument gällande ekonomistyrning.
- Kommunstyrelsens uppföljning av investeringar fokuserar på utfall och prognos för innevarande år. För större investeringar som löper över flera år menar vi att fokus bör vara budget och utfall för hela projektet.
- I likhet med föregående år menar vi att de kommentarer som lämnas till såväl drift- som investeringsredovisning är omfattande och svåra att överblicka. Sammanfattande analyser och kommentarer som koncentreras till de stora avvikelserna skulle enligt vår uppfattning öka informationsvärdet.

Vi rekommenderar styrelsen att säkerställa att beslutade regler kring fördyringar i investeringsprojekt efterlevs.

Vi rekommenderar styrelsen att se över uppföljningen av större investeringar.

Vi rekommenderar styrelsen att se över kommentarer och analyser både gällande drift- och investeringsredovisningen.

2.3 HAR STYRELSEN SETT TILL ATT DEN INTERNA STYRNINGEN, UPPFÖLJNINGEN OCH KONTROLLEN ÄR TILLRÄCKLIG?

Av kommunallagen framgår att nämnden ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Enligt riktlinje för intern kontroll och styrning ska nämnderna senast i februari varje år anta en särskild plan för den interna kontrollen. Planen ska överlämnas till kommunstyrelsen senast under mars och följa en kommungemensam struktur som utgår från kommunens processer.¹³

Styrelsen fastställde sin internkontrollplan 21 februari 2023. Internkontrollplanen för Affärsområde fastighet fastställdes av styrelsen den 14 mars 2023. Av protokollet framgår att planen fastställdes med tillägg av risken "Risk för fördyringar i investeringsprojekt" med kontrollmoment "Arbeta fram rutin för kontroll tillsammans med centrala funktioner". I samband med beslutet fick kommundirektören i uppdrag att utreda Affärsområde fastighets position i den kommunala förvaltningen och i mål och styrkedjan för ökad tydlighet och mer effektiv styrning av frågorna.

Uppföljning ska, enligt Riktlinje för intern styrning och kontroll, göras till styrelsen i anslutning till ordinarie verksamhetsuppföljning, d.v.s. per april, augusti och vid årsbokslut. Vid bokslut ska styrelse och nämnder rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till kommunstyrelsen.

Styrelsen har följt upp internkontrollplanen tertialvis per april, augusti och december.

Styrelsen hade 24 risker och lika många kontrollmoment i sin internkontrollplan varav två kontroller skulle ske månadsvis, 20 tertialvis och två per år. I uppföljningen av internkontrollplanen per april kontrollerades tre risker med större avvikelser, tre kontrollerades med mindre avvikelser och 16 kontrollerades utan avvikelser. Två risker hade inte kontrollerats som planerat.

I uppföljningen per augusti hade tre risker kontrollerats med mindre avvikelser, 18 hade kontrollerats utan avvikelser och tre hade inte kontrollerats.

I årsredovisningen hade fem risker kontrollerats med mindre avvikelser, 18 risker hade kontrollerats utan avvikelser och en risk hade fortfarande inte kontrollerats. För några av de risker som kontrollerades med mindre avvikelser framkommer av kommentarerna att ett förbättringsarbete pågår eller att arbetet planeras genomföras år 2024.

I internkontrollplanen uppges att nämnden inte har några uppdrag från 2022 att hantera under året.

2.3.1 Affärsområde fastighet

Affärsområde fastighet hade 11 risker och 12 kontrollmoment i sin internkontrollplan som ska kontrolleras per år. Internkontrollplanen och dess risker har ändå följts upp av styrelsen tertialvis per april, augusti och december.

Vi menar, likt föregående år, att vissa av riskerna i den fastställda internkontrollplanen kan betraktas som uppdrag/aktiviteter som istället borde hanteras inom ramen för verksamhetsplanen.

I den första uppföljningen av internkontrollplanen framgår att två av riskerna kontrollerades med större avvikelser, två med mindre avvikelser och sju utan avvikelser. I den andra uppföljningen kontrollerades tre risker med större avvikelser och två risker med mindre avvikelser, resterande risker kontrollerades utan avvikelser. Resultatet var detsamma i samband med årsredovisningen.

---

¹³ Riktlinje för intern styrning och kontroll Dnr 00273-2020

När kommunstyrelsen godkände uppföljningen av internkontrollplanen per december fick kommundirektören två uppdrag. Dels att återkomma med underlag och förslag på åtgärder för hur mycket resurser som krävs för att klara de uppsatta målen för "minskad miljö- och klimatpåverkan" som missades helt för 2023. Dels att se över nämndernas delegationsordningar för att minimera extern inhyring av lokaler.

Bedömning

Vi bedömer att styrelsen i huvudsak har säkerställt att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig.

- Styrelsen har fastställt internkontrollplaner som följs upp tertialvis i enlighet med kommunens riktlinje. Affärsområde fastighets internkontrollplan har dock fastställts först i mars.
- Samtliga kontroller har inte genomförts under året.
- Kommunstyrelsen har i samband med uppföljning beslutat om åtgärder för vissa avvikelser.
- Inom Affärsområde Fastighet menar vi att vissa av riskerna kan betraktas som uppdrag/aktiviteter som i stället borde hanteras inom ramen för verksamhetsplanen.

Vi rekommenderar styrelsen att säkerställa att samtliga beslutade kontroller genomförs.

Vi rekommenderar styrelsen att se över risker och kontrollmoment i interkontrollplanen gällande Affärsområde Fastighet.

2.4 HAR STYRELSEN HAFT EN TILLFREDSTÄLLANDE UPSIKTSPLIKT?

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Uppsiktsplikten innefattar även verksamheter där det finns avtalssamverkan och verksamhet i kommunalförbund.

Kommunstyrelsen har även förstärkt uppsiktsplikt över kommunala bolag. Det innebär att kommunstyrelsen i årliga beslut för varje kommunalt aktiebolag, ska pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet samt utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Uppsiktsplikten innebär att kommunstyrelsen på ett systematiskt sätt ska följa utvecklingen inom nämnder och kommunala bolag. Styrelsen har utifrån uppsiktsplikten rätt att göra påpekanden, lämna råd och anvisningar samt, om det är nödvändigt, se till att fullmäktige ingriper.

Uppsikt över nämnderna

Kommunstyrelsen har kontinuerligt under året tagit del av kommunövergripande månadsrapporter där bland annat nämndernas ekonomiska resultat och prognoser framgår.

Protokollen innehåller uppgifter om kommunens totala resultat, investeringar samt resultat och prognoser för de nämnder som prognostiserar underskott. Kommunstyrelsen har utöver att föreslå fullmäktige att bevilja enskilda nämnder ombudgetering, tilläggsanslag eller tillåtelse att gå med underskott lämnat följande förslag till fullmäktige:

- Vård- och omsorgsnämnden ska inkomma med åtgärdsplan för att nå en budget i balans vid årsskiftet. Åtgärdsplanen ska återrapporteras till kommunstyrelsen i samband med månadsrapporter efter oktober månad 2023.
- Bevilja social- och arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att fram en kortsiktig åtgärdsplan för att minska kostnaderna för 2023. Åtgärdsplanen ska återrapporteras till kommunstyrelsen i samband med månadsrapporten efter oktober månad 2023.

Tjänstepersoner från kommunledningsförvaltningen genomför löpande uppföljningar av ekonomin med representanter från förvaltningarna.

Nettokostnadsavvikelse

En genomlysning av social- och arbetsmarknadsnämnden gjordes 2021¹⁴ där det övergripande medskicket i rapporten var att det dels behöver skapas en samsyn kring budgetförutsättningarna i kommunen, dels behöver finnas en samsyn kring förväntad nettokostnadsavvikelse inom IFO-området.

I föregående års grundläggande granskning konstaterades att någon uttalad samsyn eller ambitionsnivå fortfarande inte hade klarlagts gällande social- och arbetsmarknadsnämndens långsiktiga budgetförutsättningar eller nettokostnadsavvikelse.

Nämnden fick under år 2021 i uppdrag att ta fram en långsiktig åtgärdsplan för att sänka nettokostnadsavvikelsen. Den långsiktiga åtgärdsplanen beslutades av nämnden i januari 2022¹⁵. Åtgärder för att minska nettokostnadsavvikelsen inom individ- och familjeomsorgen innebär också en anpassning till kommunfullmäktiges mått för god ekonomisk hushållning.

Nyckeltalen avseende nettokostnadsavvikelsen för 2023 presenteras först senare under 2024 varför det inte är möjligt att bedöma om nettokostnadsavvikelsen har minskat under 2023. Mellan 2020 och 2022 har nettokostnadsavvikelsen minskat med ca 5 mnkr eller 4,3 procentenheter.

Kommunstyrelsen föreslog fullmäktige i oktober 2023¹⁶ att bevilja social- och arbetsmarknadsnämndens begäran om att få gå med underskott om maximalt 24,3 mnkr för 2023. I beslutet anges att kostnadsökningarna är beaktade i 2024 års mål- och budget. Fullmäktige beslutade enligt kommunstyrelsens förslag.

Vår analys

Enligt kommunens mål för god ekonomisk hushållning får nettokostnadsavvikelsen uppgå till högst +/- 5 % efter hänsyn till politisk ambitionsnivå. Kommunstyrelsen har i beredning av budgeten inför 2024 föreslagit fullmäktige en utökning av social- och arbetsmarknadsnämndens ram. Vi menar att kommunstyrelsens förslag innebär att kommunstyrelsen därmed har tagit ställning till en högre ambitionsnivå gällande individ- och familjeomsorgen.

Eftersom kommunstyrelsen även har föreslagit fullmäktige att godkänna att social- och arbetsmarknadsnämnden får gå med underskott för 2023 innebär det att ambitionsnivån även för 2023 är högre än målsatta 5 %. Den nya ambitionsnivån bör därför ingå i bedömningen av god ekonomisk hushållning. Fortfarande är det dock svårt att avgöra efterlevnaden gentemot god ekonomisk hushållning eftersom det inte framgår hur stor nettokostnadsavvikelsen får vara.

Uppsikt bolagen

Förstärkt uppsiktsplikt

I kommunallagen 6:e kap. 9 § ska styrelsen i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 10 kap 2 § ska pröva om den verksamhet som bolaget bedrivit under föregående år varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Vid genomgång av styrelsens protokoll kan vi se att styrelsen för 2022 fattat sådana beslut för samtliga majoritetsägda bolag och även för det delägda bolaget Inlandsbanan AB.

Ägardirektiv för Jämtkraft AB och Östersundshem AB innehåller uppdrag utifrån kommunfullmäktiges övergripande mål. I kommunens hållbarhetsredovisning har en bedömning av bolagens bidrag till de kommunövergripande målen gjorts.

¹⁴ Ensolution 2021-05-20 Genomlysning inom Social- och arbetsmarknadsnämnden

¹⁵ Social- och arbetsmarknadsnämnden 2022-01-26 § 3 Dnr 00014-2022

¹⁶ Kommunstyrelsen 202310-10 § 270

Rapportering och uppföljning

Styrelsen har löpande fått information under punkten "Rapport från bolagen" där olika händelser som påverkar bolagen framgår. Rapporteringen har utökats jämfört med tidigare år då informationen i kommunstyrelsens protokoll i stort sett endast bestod av en hänvisning till bolagens protokoll. Bolagen har även lämnat en bolagsstyrningsrapport.

Kommunstyrelsens kontrollplan för uppsikt

Kommunstyrelsen har fastställt kontrollplan för uppsikt den 21 februari 2023. I kontrollplanen återfinns de risker, utifrån kommunens lednings-, styrnings- och stödprocesser, som bedömts som relevanta att hantera under 2023. Enligt kontrollplanen ska skriftlig rapportering göras per augusti 2023 och februari 2024. Kontrollplanen har följts upp som planerat.

Av beslutsunderlaget framgår att arbetet med kontrollplanen har utvecklats till 2023 genom att bland annat områdeschefer vid kommunledningsförvaltningen involverats i ett tidigare skede.

Kontrollplanen innehåller identifierade risker tillhörande två av de kommunövergripande målen. I kontrollplanen ingår rapportering av status inom ett antal olika områden, exempelvis kommunens arbete med efterlevnad av lagstiftning, redovisning, tillgänglighet enligt offentlighetsprincipen för allmänheten, informationssäkerhet samt arkivhantering. Dessutom rapporterades status på de fullmäktigeuppdrag som inte blev genomförda föregående år i uppföljningen per augusti.

Flera mindre avvikelser har, enligt uppföljningen, rapporterats. Avvikelserna gäller bland annat rapporteringen av status för kommunens arbete med medborgarservice. Inga större avvikelser har rapporterats för 2023.

Bedömning

Vi bedömer att kommunstyrelsen har i huvudsak haft en tillfredsställande uppsiktsplikt över nämnder och bolag.

- Styrelsen följer löpande nämndernas resultat och prognoser och lämnar vid behov förslag till fullmäktige om åtgärder.
- Styrelsen har genom att föreslå en utökad budget/tillåtelse att gå med underskott även tydliggjort en högre ambitionsnivå än vad som framgår av fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning. Fortfarande är det inte klarlagt hur målet ska bedömas i förhållande till den högre ambitionsnivån.
- Styrelsen har fastställt och följt upp kommunstyrelsens kontrollplan för uppsikt. Flera mindre men inga större avvikelser har rapporterats för 2023.
- Styrelsen har säkerställt att de får löpande information från bolagen.

Rekommendation

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att förtydliga ambitionsnivån gällande individ- och familjeomsorgen i förhållande till god ekonomisk hushållning.

2.5 SPECIFIKA FRÅGESTÄLLNINGAR

Revisorerna har beslutat om vissa specifika frågeställningar som ska ingå i den grundläggande granskningen. För kommunstyrelsen omfattas otillåten påverkan och oegentligheter.

2.5.1 Otillåten påverkan och oegentligheter

Det finns en kommunövergripande policy för farliga förmåner förtroendevalda samt riktlinjer farliga förmåner för tjänstemän och förtroendevalda. Förvaltningen uppger att kommunen har en intern grupp som initialt hanterar visselblåsningar som inkommer. Gruppen leds av chefsjurist tillsammans med säkerhetschef och förhandlingschef. Vidare uppges det finnas två möjligheter att "vissla", det vill säga uppmärksamma eventuella oegentligheter, i kommunen. Dels via den externa rapporteringskanalen där alla (även allmänheten) kan anmäla oegentligheter. Dels via det tidigare systemet som innebar att följa linjeorganisationen, d.v.s. chefleden. När ett tips inkommer så hanterar den interna utredningsgruppen ärendet och lämnar sedan förslag till hantering till kommundirektör som avgör fortsatt hantering beroende på vad ärendet innefattar. Om ärendet handlar om en nyckelperson till exempel förvaltningschefer, HR-chef eller liknande så hanteras det direkt av en upphandlad extern leverantör.

Vet medarbetare var och till vem de ska vända sig vid misstanke?

Enligt förvaltningen så har alla chefer ett obligatoriskt uppdrag att delta i korruptionsutbildning och sedan hantera frågan inom sin verksamhet. Alla förvaltningschefer/förvaltningsledning har ett uppdrag att bryta ner kommunens policy till en anpassad hantering inom sin förvaltning.

Enligt uppgift får nyanställda medarbetare inom kommunledningsförvaltningen information om otillåten påverkan och oegentligheter vid introduktion.

Bedömning

Vi bedömer att styrelsen som nämnd i huvudsak har en organisation och riktlinjer för att hantera otillåten påverkan och oegentligheter samt hur dessa ska hanteras vid misstanke.

- Det finns en kommunövergripande policy för farliga förmåner samt riktlinjer för farliga förmåner för tjänstemän och förtroendevalda.
- Det finns flera möjligheter för medarbetare och allmänhet att uppmärksamma eventuella oegentligheter.
- Medarbetare inom kommunledningsförvaltningen får information om otillåten påverkan och oegentligheter vid introduktion.

Vi vill dock poängtera att detta är en övergripande granskning och att vi inte har granskat om rutinerna är tillräckliga eller om de efterlevs.

2.6 FÖRDJUPADE GRANSKNINGAR UNDER ÅRET

Följande fördjupade granskningar som berör kommunstyrelsens ansvarsområde har genomförts under året:

Fastighetsunderhåll och strategisk lokalförsörjning¹⁷

Granskningen visar att styrelse och berörda nämnder inte har säkerställt en strategisk lokalförsörjning. Flera grundläggande delar saknas i kommunens lokalförsörjningsprocess och det saknas även en lokalförsörjningsplan. Vidare saknas underhållsplan och uppgifter om kommunens totala underhållsbehov och vi kan därför inte bedöma om underhållet av kommunens befintliga fastigheter är tillräckligt. Vi kan dock konstatera att insatser inte har genomförts i enlighet med uppställda mål för 2023 och vi anser även att uppföljning och återrapportering är bristfällig. Samtidigt noterades att fullmäktige i Mål och budget 2024 med plan 2025-2026 har avsatt ytterligare medel till fastighetsunderhåll.

Kostnadskontroll investeringar¹⁸

Granskningen visar att kommunstyrelsen inte har en tillräcklig kostnadskontroll i investeringsprojekt. Det finns en utvecklingspotential gällande regler och standarder för beräkning och budgetering av investeringskostnader för bygg- och anläggningsprojekt. Ett ytterligare förbättringsområde är likvärdighet i projektarbeten, vilket kan säkerställas genom uppdaterade styrande dokument som främjar en enhetlig arbetsmetod. Styrningen av projekten är i dag starkt kopplad till den enskilde projektledarens kompetens och förmåga att genomföra uppgifterna på ett framgångsrikt sätt.

Ledning och samordning av gemensamma funktioner¹⁹

Granskningen visar att kommunstyrelsen i huvudsak har säkerställt en fungerande struktur för att leda och samordna kommunens gemensamma funktioner. Det finns i huvudsak kommungemensamma styrdokument inom de områden där de gemensamma funktionerna verkar och det finns forum där samverkan kan ske. Uppdraget är däremot inte tydligt beskrivet för alla gemensamma funktioner och det varierar mellan funktionerna hur de uppfattar sitt mandat.

Personal- och kompetensförsörjning²⁰

Granskningen visar att kommunstyrelsen och granskade nämnder delvis har säkerställt att det systematiska arbetet med personal- och kompetensförsörjning är ändamålsenligt. Bedömningen grundar sig framför allt på att arbetet med strategisk kompetensförsörjning inte prioriteras inom samtliga nämnder.

Uppföljande granskning av ärendehantering²¹

Granskningen visade på att nämnderna i huvudsak har vidtagit åtgärder utifrån den tidigare granskningen. Övergripande rutinbeskrivningar, Ärendehanteringsforum m.m. säkerställer en mer likartad hantering av protokoll och handlingar. Vissa brister noterades gällande ordförandebeslut och initiativärenden.

Vattenförsörjning²²

Granskningen visade att ansvariga nämnder delvis har säkerställt en ändamålsenlig hantering gällande vattenförsörjning. Brister har främst identifierats när det gäller krav på att ta fram en vattentjänstplan under 2023, att tekniska nämnden inte säkerställt tillgång till reservvattentäkt samt att den beslutade förnyelsetakten inte följs fullt ut. Ansvariga nämnder har däremot i huvudsak identifierat risker som kan leda till att vattentäkter förorenas och vi har också sett exempel på risker som har hanterats. Det finns heller inget i granskningen som tyder på att det förekommit omfattande kvalitetsproblem, även om vi inte helt kan utesluta det.

¹⁷ Granskning av fastighetsunderhåll och strategisk lokalförsörjning REV/00005/2023

¹⁸ Granskning av kostnadskontroll investeringar REV/00031/2023

¹⁹ Granskning av ledning- och samordning av gemensamma funktioner REV/00033/2023

²⁰ Granskning av personal- och kompetensförsörjning REV/00003/2023

²¹ Uppföljande granskning av ärendehantering REV/00004/2023

²² Granskning av vattenförsörjning REV/00008/2023

2.7 HAR STYRELSEN VIDTAGIT ÅTGÄRDER UTIFRÅN FÖREGÅENDE ÅRS GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING?

Vid föregående års grundläggande granskning lämnades ett antal rekommendationer. I tabellen nedan redovisas styrelsens svar på rekommendationerna samt i vilken grad nämnden vidtagit åtgärder.

Rekommendation	Vidtagen åtgärd
Förtydliga rutiner gällande anmälan av delegationsbeslut avseende fastighetsrelaterade frågor.	Styrelsens svar: Från och med nya mandatperioden går redovisningen av delegationsbeslut från tekniska förvaltningen enbart till kommunstyrelsen för återrapportering. Vår kommentar: Kommunstyrelsen har vidtagit åtgärder.
Säkerställa att anmälan av delegationsbeslut sker skyndsamt.	Styrelsens svar: Det skulle krävas så mycket manuell handpåläggning för att tillföra den information som revisionen efterfrågar att förvaltningen inte bedömer det som motiverat. Vår kommentar: Kommunstyrelsen har inte och planerar inte heller att vidta några åtgärder.
Tidsätta de uppdrag som lämnas till förvaltningen.	Styrelsens svar: Samtliga fullmäktigeuppdrag och nämnduppdrag som är beslutade i mål- och budget ska genomföras under budgetåret varför kommunstyrelsen menar att de inte kommer att vidta några åtgärder. Vår kommentar: Rekommendationen syftar på uppdrag som kommunstyrelsen löpande under året lämnats till kommundirektör eller annan tjänsteperson. Kommunstyrelsens svar gäller de uppdrag som återfinns i verksamhetsplanen. Kommunstyrelsen har inte och planerar inte heller att vidta några åtgärder till följd av rekommendationen.
Säkerställa att det finns arbetssätt för att vidta åtgärder om ett uppdrag inte bedöms kunna genomföras.	Styrelsens svar: Alla uppdrag har en ansvarig för uppdraget samt att det i uppdraget framgår vad som ska uppnås under året. Vår kommentar: Kommunstyrelsen har inte och planerar inte heller att vidta någon åtgärd till följd av rekommendationen.
Eftersträva att prognoser under året, såväl gällande drift- som investeringsbudgeten, bättre harmonierar med det slutliga resultatet.	Styrelsens svar: Kommunstyrelsen hänvisar till att skillnaden mellan prognos (T2) och bokslutet till stor del återfinns i anslaget till Jämtlands gymnasieförbud vars utfall anses vara svårt att beräkna. Vår kommentar: Rekommendationen avser både drift- och investeringsbudget för såväl kommunstyrelsen som Affärsområde Fastighet. Kommunstyrelsen har inte och planerar inte att vidta någon åtgärd till följd av rekommendationen.
Föreslå kommunfullmäktige att förtydliga ambitionsnivån gällande individ- och familjeomsorgen	Styrelsens svar: Styrelsen anser att kommunfullmäktige har tydliggjort ambitionsnivån genom att skriva att det ska vara hög kvalitet. Om ytterligare förtydliganden krävs anser

	<p>styrelsen att Social- och arbetsmarknadsnämnden behöver ge dessa.</p> <p>Vår kommentar: Rekommendationen syftar på ambitionsnivån utifrån målet i god ekonomisk hushållning. Kommunstyrelsen har inte och planerar inte att vidta någon åtgärd till följd av rekommendationen.</p>
Se över kommentarer och analyser både gällande drift- och investeringsredovisningen.	<p>Styrelsens svar: Kommunstyrelsen uppger att de kommer att följa rekommendationen genom att fokusera på större avvikelser.</p> <p>Vår kommentar: Rekommendationen syftar även på kommentarer och analyser inom Affärsområde fastighet. Kommunstyrelsen har delvis vidtagit åtgärder, vi anser att redovisningen fortfarande är detaljerad.</p>
Säkerställa att samtliga beslutade kontrollmoment genomförs.	<p>Styrelsens svar: Förvaltningsekonom kommer att följa, och i förekommande fall, påminna de som ska genomföra kontrollmoment om viktiga kontrollmoment genomförs enligt plan. Kontrollmomenten kommer att diskuteras i förvaltningsledningsgruppen för att öka säkerheten till att de genomförs enligt plan.</p> <p>Vår kommentar: Kommunstyrelsen har planerat att vidta åtgärder. Vissa kontrollmoment har inte genomförts enligt plan men andelen som kontrollerats är dock högre än föregående år.</p>
Se över tillämpningen av risker och kontrollmoment i interkontrollplanen i förhållande till uppdrag/aktiviteter i verksamhetsplanen.	<p>Styrelsens svar: Kommunstyrelsen kommer inte att vidta några åtgärder.</p> <p>Vår kommentar: Kommunstyrelsen har inte och planerar inte heller att vidta någon åtgärd. Rekommendationen avser Affärsområde fastighet. Vi menar att flera av riskerna fortfarande kan betraktas som uppdrag/aktiviteter och istället borde ingå i verksamhetsplanen.</p>
Säkerställa att planerade utbildningar/övningar inom området krisberedskap genomförs.	<p>Styrelsens svar: Innevarande mandatperiods utbildnings- och övningsplan är under framtagande och kommer beslutas i kommunfullmäktige under hösten tillsammans med övriga styrdokument för krisberedskap och civilt försvar.</p> <p>Vår kommentar: Åtgärder har vidtagits, styrdokument inom området har beslutats. Kommunstyrelsen uppger att de arbetar med att ta fram en kommunövergripande informations- och utbildningsplan.</p>

Bedömning

Vi bedömer att styrelsen inte har vidtagit åtgärder utifrån de rekommendationer som lämnades föregående år. Utifrån kommunstyrelsens svar framgår att de inte heller planerar att vidta några åtgärder för flera av rekommendationerna. Vi noterar att kommunstyrelsens svar främst avser kommunstyrelsens verksamhet. Granskningen omfattar dock hela kommunstyrelsens ansvarsområde, vilket också innefattar Affärsområde fastighet.

Merparten av rekommendationerna kvarstår, men ingår i övriga delar av granskningen.

2.8 BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Vår sammanfattande bedömning är att styrelsen endast delvis har en tillfredsställande ledning och styrning inom de områden som vi granskat. Bedömningen grundas till stor del på de brister som har uppmärksammats i fördjupade granskningar under året samt att åtgärder inte har vidtagits utifrån föregående års granskning. I den grundläggande granskningen har det framför allt framkommit brister gällande prognostisering av investeringarna.

Bedömningen grundar sig på följande:

Revisionsfråga	Svar	Kommentar
Har styrelsen genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?	I huvudsak	<p>Styrelsen följer kommunens övergripande processer för planering, genomförande och uppföljning. Två av tio fullmäktigeuppdrag har inte genomförts. Det egna nämnduppdraget bedöms inte som genomfört. Flera uppdrag från föregående år har inte genomförts under 2023, men vi noterar att det pågår aktiviteter kopplat till merparten av dessa.</p> <p>Affärsområde fastighet har inte genomfört sitt nämnduppdrag och har inte heller genomfört det uppdrag som kvarstod från föregående år. Verksamheten är dock begränsad i förhållande till kommunstyrelsens hela ansvarsområde varför helhetsbedömningen fortfarande är positiv.</p> <p>Styrelsen har löpande gett uppdrag till kommundirektören, uppdragen har i flera fall inte varit tidsatta. Förvaltningen uppger dock att de har rutiner för att säkerställa att uppdragen genomförs.</p>
Har styrelsen en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?	Delvis	<p>Kommunstyrelsens resultat uppgår till ca +13,9 mnkr medan Affärsområde fastighets resultat uppgår till -8,3 mnkr. Åtgärder har vidtagits för att undvika ett ännu större negativt resultat inom området. Styrelsen har följt upp ekonomin tertialvis.</p> <p>Utfallet för investeringarna är betydligt högre än budget och även högre än vad som prognosticerats under året. Kommunstyrelsen har lyft månadsrapporter per oktober och november för beslut i fullmäktige. Avvikelserna för de tre största investeringarna har dock ökat mellan varje månadsrapport.</p>
Har styrelsen sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?	I huvudsak	<p>Styrelsen har fastställt internkontrollplaner som följts upp i enlighet med kommunens riktlinjer.</p> <p>I samband med uppföljning har styrelsen beslutat om åtgärder för vissa avvikelser.</p> <p>Inom Affärsområde fastighet menar vi, likt föregående år, att vissa av riskerna kan betraktas som uppdrag/aktiviteter som i stället borde hanteras inom ramen för verksamhetsplanen.</p>
Har styrelsen haft en tillfredsställande uppsiktsplikt?	I huvudsak	<p>Styrelsen följer löpande nämndernas och bolagens resultat och prognoser.</p> <p>Styrelsen har tydliggjort en högre ambitionsnivå än vad som framgår av fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning. Det är dock inte klarlagt hur målet ska bedömas i förhållande till den högre ambitionsnivån.</p> <p>Styrelsen har fastställt och följt upp kontrollplan för uppsikt, inga större avvikelser har rapporterats. Styrelsen har även löpande följt bolagen.</p>

Finns det en organisation och riktlinjer för att hantera otillåten påverkan och oegentligheter samt hur dessa ska hanteras vid misstanke?	I huvudsak	Det finns en kommunövergripande policy för farliga förmåner samt riktlinjer för farliga förmåner. Det finns flera möjligheter där medarbetare och allmänhet kan uppmärksamma eventuella oegentligheter. Nyanställda medarbetare görs medvetna om rutiner.
Har styrelsen vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?	Nej	Merparten av rekommendationerna kvarstår, kommunstyrelsen planerar inte att vidta några åtgärder utifrån lämnade rekommendationer.
lakttagelser i fördjupade granskningar	Delvis	Flera fördjupade granskningar som genomförts under 2023 har visat på brister. Stora brister har framkommit inom granskningarna gällande Kostnadskontroll investeringar samt Fastighetsunderhåll och strategisk lokal-försörjning.

Vi rekommenderar styrelsen att:

- *Tidsätta de uppdrag som lämnas till kommundirektör, samt att ställa krav på återrapportering.*
- *Säkerställa att det finns arbetssätt för att vidta åtgärder om ett uppdrag inte bedöms kunna genomföras.*
- *Säkerställa att beslutade regler kring fördyringar i investeringsprojekt efterlevs.*
- *Se över uppföljningen av större investeringar.*
- *Se över kommentarer och analyser både gällande drift- och investeringsredovisningen.*
- *Säkerställa att samtliga beslutade kontroller genomförs.*
- *Se över risker och kontrollmoment i interkontrollplanen gällande Affärsområde Fastighet.*
- *Föreslå kommunfullmäktige att förtydliga ambitionsnivån gällande individ- och familjeomsorgen i förhållande till god ekonomisk hushållning.*

Anneth Nyqvist
Certifierad kommunal revisor

Moa Strömkvist
Verksamhetsrevisor